

Preek 2 april 2026, Witte Donderdag
HWS Ontmoetingskerk
Lucas 23:33-46 (met name vs. 39-43)

Gemeente van Jezus Christus,

Jezus stierf aan het kruis op Golgotha. Hij leed verschrikkelijke helse pijnen. Maar dat was niet het ergste. Het oordeel van God kwam neer op Christus. De Zoon van God werd verlaten door God... De diepste ellende... De allerzwartste nacht... En wij noemen de dag dat dat gebeurd is Goede Vrijdag...

Er was weinig goeds aan die dag. Het lijden van Jezus... Het verdriet van de leerlingen... Het honen van de omstanders... Mensen van het volk van God die de Zoon van God hebben verworpen... Terugkijkend kunnen we zeggen: ja dat was Goede Vrijdag... De dag dat Jezus stierf voor ons... Maar toen, in het verschrikkelijke lijden van Golgotha... Was die dag goed? In ieder geval voor één persoon. Eén persoon die het begint te begrijpen... En dat is genoeg... Eén van de medegekruisigden vindt Jezus aan het kruis, en vindt in Hem het paradijs...

Anders is het bij de omstanders... We horen hen honen: 'Anderen heeft Hij gered; laat Hij nu zichzelf redden als Hij de messias van God is, zijn uitverkorene!' De uitverkorene... Het is een messiaanse titel die verwijst naar Jesaja 42:1: 'Hier is mijn dienaar, hem zal Ik steunen, hij is mijn uitverkorene, in hem vind Ik vreugde,' Deze mens claimt de Messias te zijn... Maar waar is dan de beloofde steun van God? Kijk Hem hangen aan het kruis... Bespotting... En eerlijk gezegd: heel logisch. Het lijden en sterven van de Messias was onvoorstelbaar... Dat zou God toch nooit laten gebeuren? En het gebeurt wel... Dus deze man is een valse messias... En klinkt diezelfde aanklacht ook niet veel vaker door? God is toch liefde... Waarom dan al dat leed in de wereld? Als God liefde is, als God almachtig is... Dan zou er geen kwaad bestaan, maar het bestaat wel, dus het verhaal klopt niet... De omstanders honen Jezus... Het bordje met de aanklacht van de gekruisigde is ook spottend... 'Dit is de koning van de Joden'. Kijk eens wat een koning... Een verliezer, loser, gebroken door de sterkere macht van Rome...

En ook de andere medegekruisigde: 'Jij bent toch de messias? Red jezelf dan en ons erbij!' Deze woorden zijn typerend voor al het gespot om Jezus heen én voor de gedachten die wij vaak hebben... Jij bent toch de Messias? Als je echt de Messias bent dan klopt dit niet... Dan hoor je niet aan het kruis... Dan kun je jezelf bevrijden... Jij wil dit toch niet? Bevrijd jezelf... anders kun je niet de Messias zijn... En als je jezelf wel redt dan heb je het bewezen. Bevrijd dan ook mij, want dan kan ik weer verder met mijn leven...

Dat was toen, en nu: Vrijwel iedereen, gelovig en ongelovig, bidt in tijden van nood. Je zit vast, je zit klem... God, u wil dit erge toch niet? Red mij... En ik zal... In U geloven, naar de kerk gaan, beter leven... Maar help mij nu... Dan kan ik mijn leven weer op de normale manier voortzetten... En als God het gebed niet verhoort... God heeft mij laten zitten... Dus of Hij bestaat niet... Of Hij is geen liefdevolle almachtige God... Het probleem met deze denkwijze is dat we enerzijds erkennen dat God veel meer is dan wij, Hij kan wat wij niet kunnen... Maar dat tegelijkertijd God het niet beter kan weten dan wij... God is almachtig, maar wij denken dat wij het beter weten... God overziet het geheel... Hij weet wat beter is, ook als wij dat niet zien, en niet kunnen zien... Jezus moest aan het kruis blijven... Juist omdat Hij de Messias is.

Wij zien dat maar al te vaak niet... Wij bidden net als de ene medegekruisigde: red me... Haal me uit deze narigheid... Laat mij weer lekker op mijn manier doorleven... Weet je wat Jezus dan voor je is? Een middel... Een goddelijke personal assistent... Regel dit en dat voor me... Jezus is dan een middel zodat jij jouw leven op jouw manier kan leven. Maar is Jezus dat? Slechts jouw assistent? Slechts een middel?

Of is Jezus het doel? Niet het middel, maar het doel? De ene medegekruisigde ziet in Jezus een mogelijke uitweg uit zijn lijden... Met de spot der wanhoop... De andere ziet echter heel iets anders: 'Jezus, denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt.' Iedereen spot... Dit kan de Messias niet zijn, dit kan geen koning zijn... Want kijk Hem sterven... Kijk Hem verliezen... Maar deze man beseft: Deze man is de Messias... En Hij hangt hier uit eigen keuze... Dit is Zijn weg... Dit is de opmaat naar Zijn Koninkrijk... 'Jezus, denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt.' Geen volledig begrijpen... Maar wel overgave... Ik snap U niet... Ik begrijp deze situatie niet... Maar U gaat Uw weg... Denk aan mij...

Jezus niet als middel... Maar als doel... Overgave aan Hem... Vertrouwen op Hem... Zelfs in de diepste ellende, de zwartste nacht van wanhoop... De ogen van de wereld zien: Jezus heeft verloren, kan niets meer... Maar het hart van de gelovige beseft: Jezus kiest dit... En de mond van de christen zegt: 'Jezus, denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt.' 'Jezus antwoordde: 'Ik verzeker je: nog vandaag zul je met Mij in het paradijs zijn.' Prachtige belofte... En meer dan dat... Met Jezus, met God samen zijn... Dat is het paradijs... De tuin aan het begin van Genesis. Toen was alles goed tussen God en de mens... Maar het ging kapot, bleef gebroken tot Goede Vrijdag... 'Ik verzeker je: nog vandaag zul je met Mij in het paradijs zijn.' De gebrokenheid van de wereld wordt hersteld, het komt goed... De grootste hoop van de

mensheid... En de eerste die het in geloof ontvangt is iemand aan een kruis... Niet iemand die altijd heilig heeft geleefd, geen grootste Godgeleerde, niet eens een fatsoenlijk mens... Hij had er geen enkel recht op, maar Hij gelooft in Jezus... De gebroken mens aan het kruis... En de dood trekt zich terug, er is hoop in Christus...

Wat weten we over deze medegekruisigde? Niet veel... Maar we krijgen hier wel bepaalde inkijkjes. Allereerst dat hij gekruisigd is. En we lezen deze woorden van hem: 'Heb jij dan zelfs geen ontzag voor God nu je dezelfde straf ondergaat? Wij worden terecht gestraft: het is ons verdiende loon. Maar die man heeft niets verkeerd gedaan.' We lezen er snel overheen... Maar hier staat iets heel vreemds... Deze man is namelijk gekruisigd, en hij vindt dat ze terecht worden gestraft... Maar dat is een heel merkwaardige combinatie. Want wanneer werd je gekruisigd in het Romeinse rijk? Dat gebeurde niet zomaar. Een simpele dief, of zelfs gewone moordenaar, kwam niet aan het kruis. Waarvoor werd je dan wel gekruisigd? Opstand, verzet tegen Rome... Vaak waren het weggelopen slaven en in het geval van Israël vaak opstandelingen. Mensen die ingingen tegen het Romeinse rijk... En dan lieten de Romeinen zien: wij zijn sterker, kijk welk verschrikkelijk lot wij jullie kunnen aandoen. Een weerzinwekkend voorbeeld dat probeerde om andere opstandelingen te ontmoedigen en trouw te worden aan de Romeinse overheerser. Het Griekse woord voor misdadiger in dit verhaal in Matteüs en Marcus suggereert ook dat de medegekruisigden gewelddadige opstandelingen waren. Mensen die zich dus met geweld hadden verzet tegen Rome... Zou zo iemand hier zeggen dat zijn straf terecht is? Hij verzette zich tegen Rome, tegen die manier van leven... Hij verwierp dat gezag... Maar hier heeft hij het over een rechtvaardige straf? Wij verdienen het?

Deze medegekruisigde spiegelt zichzelf aan Jezus... 'Heb jij dan zelfs geen ontzag voor God nu je dezelfde straf ondergaat?' Hij ziet in Jezus God... Dezelfde straf... Maar God is zonder schulden... En als God zelfs al dit lijdt... Het is ons verdiende loon... Niet alleen de medegekruisigde verdiende het kruis... Iedereen daar... Alle omstanders, alle soldaten... Iedereen verdiende het kruis... Wij staan alleen schuldig voor God... Behalve die ene op dat middelste kruis... Maar Hij hing daar, Hij werd door God verlaten, Hij leed helse pijnen... Zodat al die anderen dat niet hoeven... "Jezus, denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt." Jezus antwoordde: 'Ik verzeker je: nog vandaag zul je met Mij in het paradijs zijn.' Jezus betaalt onze schuld... En wij komen vrij voor God te staan... Zullen met Jezus leven... Jezus niet als middel om dit leven iets mooier te maken, maar Jezus als doel om mee te leven in het eeuwige goede leven... Het paradijs...

Het verwondert mij dat geen van de theologen of gelovigen in die tijd het lijden van Jezus begrepen... Maar een opstandeling, een misdadiger, aan het kruis wel... Dat is vreemd... Aan het kruis lijd je helse pijnen... Maar juist daar begrijpt iemand wat niemand anders ooit begrepen had... Het lijden van de Messias is noodzakelijk voor de weg naar het paradijs. Juist dit is de opmaat naar het Koninkrijk... Wonderlijk dat deze man het begreep... Wonderlijk is het juiste woord. Want de mensen met verstand zien in het kruis alleen de grootste nederlaag. Alleen God wist dat dit de weg was... En nu weet de medegekruisigde het ook. Het wordt hem gegeven... En zo sterft deze man aan het kruis, staat op in het paradijs...

Menselijk gesproken was er voor zo iemand geen enkele hoop meer, maar door Jezus ontvouwt zich de meest prachtige toekomst. Jezus die het lijden overneemt... De Geest die ons de ogen daarvoor opent... En dat geeft ons hoop... Want als het voor de man aan het kruis niet te laat was, dan is het ook voor ons nooit te laat. Plots kan de Geest de ogen openen, en daarmee het paradijs... Zelfs deze gekruisigde wordt op het laatste moment gered... Maar hoe zit het dan bij de andere gekruisigde vraag je jezelf misschien af? Waarom overkomt hem dat dan niet? Je kunt niet weten of hij het niet ook heeft ontvangen. We lezen het niet, maar God greep op het laatste moment in bij de ene gekruisigde, waarom dan niet op het allerlaatste moment bij de ander? Wij weten dat niet... Wij weten wel dat er altijd hoop is. Hoop in Christus.

En wat dit verhaal ons duidelijk laat zien is dat dat vaak op de meest onwerkelijke, meest ongedachte manier gaat... Wij denken bij een Koninkrijk stichten aan overwinning, maar Jezus leed de diepste nederlaag... Wij denken bij een Messias aan een winnaar, maar Jezus verloor... Wij denken bij het paradijs aan het leven, maar Jezus stierf... En zo overwint Christus... Zo stichtte Hij Zijn Koninkrijk, zo opent Hij het paradijs, het eeuwige leven met Hem... En wij? Zien wij in Jezus een middel om het leven hier te verfraaien? Of zien we wie Hij is... Doel van ons bestaan... 'Jezus, denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt.' Halleluja, amen.

Met eventuele reacties op deze preek kunt u terecht bij ds. Stefan Honing. stefanhoning@gmail.com of 06-48883410